

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Enostopna peti-
vrtica K 1'50, osmrtice
in zahvale po K 2'50, raz-
glesi in poslano vrtica po
K 2; večkratne objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna šteč. stane
— 50 vinarjev. —

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 96, za pol
leta K 48, za četrt leta
K 24, za mesec K 8.
Za Nemčijo celo leto K 114,
za ostalo tujino in Ameriko
K 120. — Reklame: je za
list so poštnine proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Jugoslovanski vojni ujetniki in interniranci in italijanska socijalistična stranka.

Sodrug A. Precejah je govoril na
zboru vodstva italijanske socij-
alistične stranke v Firenci na nočni
dne 11. januarja t. l. nekako tako-le:
Sodrug! Sprejmite bratske po-
zdrave od jugoslovanske socijalo-
demokratske stranke za Slovenijo in
njen iskrene čestitke k Vaši veliki
zadnji zmagi!

Prihajam med Vas s prošnjo, da
nam pomorete v zelo važni zadevi.
ako vam bo to mogoče. Mislimo, da
ste edina politična moč v tej prelepi
deželi, ki bo našla popolno razume-
vanje za trpljenje in bedo tisočev
proletarcev, ki so vsled zadnje kapi-
talistične vojne — upalno, da je bila
zadnja! — prišli v vojno ujetništvo,
v katerem še sedaj neizmerno hrepe-
ne po svobodi in po svojih družinih.

Vi vsi veste, da je bilo ob polomu
avstro-ogrske monarhije, zajetih na
fronti mnogo tisočev vojakov. Proti
njih volji in interesom so gnali tedanji
mogočniki avstro-ogrske monarhije
v boj in smrt stotisoče delavcev in
kmetov. Veliko jih je izgubilo živ-
ljenje v tej igri kapitalističnih intere-
sov, še več jih je pobabilih in vsled
tega odtrganih od produktivnega de-
la. Mnogo pa jih živi v težkih razme-
rah po taboriščih kot vojni ujetniki ali
civilni interniranci. In vendar ti ljudje
nikoli niso sovražili Vašega ljud-
stva, so na vsem, kar se je zgodilo,
nedolžni, sami žrtve kapitalističnega
razreda, ki jih je vporabil za orožje
svojih zločinskih namenov. Veliko jih
je prišlo v ujetništvo prostovoljno. Vi
veste, da je obstojala zlasti na Vaši
fronti med avstro-ogorskimi četami
revolucionarna propaganda, ki je šla
za tem, da se odreče pokorščino. V
svoji duši so bili mnogi izmed njih
prepričani, da se bodo, ko položijo
orožje, mogli vrniti domov k družini
in k delu. Toda njih up se ni uresničil.
Med ujetniki je zlasti silno veliko Slo-
vencev in Hrvatov; njih število ce-
lino od 40 do 50 tisoč, ki so še dan-
es, več kot leto dni po razpadu Av-
stro-Ogrske, internirani po vojnih ta-
boriščih in vojaških zbirališčih Italije.

Nestrpno jih doma pričakujejo
otroci in žene, očete in matere. Pro-
letarske družine, katerih očete, mo-
žje in sinovi se nahajajo še danes
daleč proč od doma, so ostale brez
skrbnika in rednika. Obracajo se na
bratsko socijalistično stranko Italije
s prošnjo, da jim pomaga v tem
obupnem položaju in jim vrne naj-
dražje, kar imajo na svetu. Velika
politična moč Vaše stranke zamore v
tem pogledu služiti humaniteti in
sporazumu obeh narodov, to in on-
stran Adrije.

Tu imam seznam 37 taborišč in
zbirališč, kjer se nahajajo ti naši ne-
srečniki; toda seznam ni popoln.
Manjkajo na njem še kakšni kraji iz
Sardinije. Ujetniki veliko trpe vsled
slabe klime in hrane. Mnogo jih po-
mrne, zaman jih nestrpno pričakujejo
doma uboge družine. Sodrug, pomag-
ajte, ako je to v Vaši moči. Vsi ti ti-
soči in njih rodbine. Vam bodo hva-
ležni, zahvaljevali se Vam bodo in
videli v tem tudi velikanski pomen
Vaše zmage. Vi pa boste s tem na-
stopili pot, ki vodi do bratstva Va-
šega in našega ljudstva, do sporaz-
uma, do umevanja potreb in želja
proletarskega razreda.

Da buržoazni mogočniki v tem
pogledu ne vrše svoje dolžnosti, je
umevno. Oni vedo, da bodo ti tisoči
ogoljufanih in potlačanih ljudi zaht-
evali svoje človeške pravice, da se
bodo vrnili preroben, da bodo očili
vrste razredno-zavednega proletari-
ata. Zato je zgolj socijalistična stranka,
ki resnično želi, da se vrnejo ti ti-
soči v svoje domove, k družini, k de-
lu in v naročje stranke. Naše ople-
njeno, ogoljufano in potlačeno ljud-
stvo noče nobene vojne več, ono ho-
če živeti v prijateljski z vsemi na-
rodi sveta. To se bo lasno in nedvo-
umno pokazalo, ko pride prilika in se
ljudstvo o tem izreče.

Prosimo Vas torej, da začnete boj
za to, da se izpuste naši ljudje, vojni
ujetniki in civilni interniranci, domov
in sicer po najkrajši poti preko Lo-
zorca. Nadale Vas prosim, da pri-
tiskate nato, da se bo moglo svobod-
no vrniti v svoje domove tudi pribli-
žno 18.000 beguncev iz Julijske
Benečije, katere je med vojno eva-
kuirala avstro-ogrska oblast in ki se-
daj žive pri nas kot ubežniki. Vaše
oblasti delajo tem ljudem težave pri
vrnitvi s tem, da zahtevajo od njih
potrdila, da imajo stanovanje in dru-
ge take formalnosti, ki jih v večini
slučajev ni mogoče izpolniti.

Vem sodrug, da boste v tem po-
gledu poslušali naš glas in storili vse,
kar je v Vaši moči, v imenu medna-
rodne solidarnosti delavskega raz-
reda vsega sveta, v imenu humani-
tete in bratstva med narodi.

naprej o častnikih in volakih, dode-
ljenih kazenskemu povelstvu. Nato
sledijo predpisi, kako naj se ravna s
krivci (dezertirji, boševiki itd.) Ta
odstavek se glasi:

»Ako je prišlo poročilo, da je
volak dezertiral, se kazensko po-
velstvo napoti v njegovo domo-
vino. Ako se ubežnika ulame, naj
se ga takoj ustrelji; v slučaju, da
se to ne zgodi, se mu naj uniči
lmetje, ubije živino in odvzame
njegovo obleko, denar, sploh
vse, kar ima. Ako je mogoče za-
žezati njegovo hišo, ne da bi pri
tem trnelo kaj sosedstvo, naj se
to zgodi takoj. Tudi je treba
ustretili kakega člana njegove
družine, najbolje mater«.

V nadaljnjem pravi dokument:
»One člane povelstva, ki iz sočutja
tega ne bi storili, se mora na mestu
ustretili«.

Kakor poroča »Freiheit« je eksis-
tenco tega dokumenta potrdilo tudi
francosko in angleško meščansko čas-
opisje, tako da o resničnosti go-
renjih podatkov ni skoro nikakega
dvoma več. Ta strašni režim sta pod-
pirala posebno general Galdia in če-
škoslov. poslanik Pavlu, ki so ga ta-
ko odpoklicali in se bo v Pragi zagov-
arjal. Kolčaka je pa odstavila in
v njej njegova lastna armada in pred
to bo moral on sedaj zagovarjati,
med tem ko je Djenikin zbežal na
Krim v Jalta. Zveza mu je omogo-
čena le še po morju. — Zorel dokaz
o resničnosti teorije protirevolucio-
narjev. In naši meščanski listi kriče o
boševiškem terorju! Hinavci!

Delavsko gibanje v Španiji.

Madridski socijalistični kongres.
(Od našega posebnega poročevalca.)
Madrid, 15. jan.

Delo španske socijalistične stran-
ke je zelo težavno. Na eni strani ima
opraviti z nevedno, fanatično ter
omejeno buržoazijo, na drugi strani
pa z delavskim razredom, ki je moč-
no nagnjen k nediscipliniranemu re-
volucionarnemu boju.

Kljub temu se je ta bratska stran-
ka v zadnjem času prav izdatno po-
vzdignila ter napredovala vsepov-
sod. Razmahnila je vse svoje sile, da
ustvari konkretni načrt za politično
delo in propagando, uveljavlja se na
vseh poljih, da more z uspehom ro-
gati v politične mahinacije tamošnjih
buržoaznih strank, da intervenira
energično v vseh političnih dogo-
dkih.

V Madridu se je vršil te dni iz-
redni kongres španskih socijalistov.
Ob zadnjem rednem kongresu v Ma-
dridu novembra 1918, so imeli 233

skupin z 14.588 člani. Sedaj imajo
338 skupin z 42.113 pripadnikov. Pri-
rastek v enem letu šteje torej 105
skupin in 27.525 članov. (188,6%).

Zelo interesantna in važna je bila
debata o internacionali. Petčlanski
komisiji, ki je imela nalog izdelati na-
črt za tozadevno resolucijo, se ni po-
srečilo zediniti se. Tako je bila pri-
sljena predložiti kongresu dva različ-
na predloga. Večinski predlog komi-
sije, podpisan od Verdes Montenegro,
profesorja liceja v Madridu, García
Cortesa, nekdanjega obč. svetnika in
Nunez de Arenas, direktorja od
Escuela Nueva. (nova šola), zavrača
drugo internacionalo, ki ne zastopa
več principov in taktike socijalistov
ter se pridružuje neposredno in ta-
ko k moskovski internacionali.
Drugi predlog manjšine v komisiji,
podpisan od Pereza Solisa, gen. svet-
nika in Fabbra Ribasa, pa zagovarja
z ozirom na to, ker se nahajajo franco-
ski in angleški socijalisti pri drugi in-
ternacionali, načelo, da je ostati za-
časno še pri isti, toda da je treba ob-
nem odposlati delegacijo k ženev-
skemu kongresu, ki naj izpostavi: 1.
sankcijo proti osebam in strankam,
ki so se pregrešili proti principom so-
cijalistične internacionalne 2. navo-
dila za uveljavljanje vseh soc. strank,
ki sedaj pripadajo drugi ali tretji in-
ternacionali.

Po ogleditvi in interesantni disku-
siji je bil sprejet drugi predlog s
14.010 proti 12.497. Obenem je bil pa
sprejet tudi dostavek, ki pravi: ako
ne bi ženevski kongres pokazal za-
dosti realne in odkrite volje in dela
za uveljavljanje vseh socijalističnih sil
v njihovem razrednem boju, se špan-
ska socijalistična stranka takoj pri-
druži tretji internacionali.

Abditus:

Naša gospodarska in socijalna vprašanja.

IX.

Mezde in plače.

Slaba in malovredna valuta, v
svojih eksistenčnih pogojih ogrože-
na industrija in obrt, splošni padec
produkcije in še to in ono — nepre-
stano izjiva mezdne krize. Kapi-
talistični mezdni sistem je vsled nast-
lega gospodarskega in političnega
kurza še zamotanjši. Plače in me-
zde so višje nego so bile kdaj in ven-
dar ne zadoščajo niti za najskromnej-
še življenje. Nikoli nikjer ni pregleda
o tem, kaj rabi delovni človek za
svoje preživljanje. Na eni strani lu-
dje, zlasti tisti, ki se bavijo s trgo-
vino, ogromno veliko zaslužijo, na
drugi strani pa se ti, ki so navezani
na mezde in plače, vedno bolj pogre-
zajo v siromaščino.

Ce bi se tu hotelo vsopostaviti vsaj
nekako začasno ravnotežje, bi bilo
treba v vseh poklicih in strokah go-

loviti temeljno plačo, nov eksisten-
čni minimum. Na nje pa bi bilo treba
nasloniti doklade, katerih višine bi
s ravnavale po vsakdanjih cenah živil-
skih potrebščin. Tako bi se moglo
ustvariti nekakšno ravnotežje med
dohodki in izdatki delovnega lju-
dstva. To delo, težko in zamotano, bi
zamogle izvršiti le posebne mezdne
in plačilne komisije, katerih izrekli
(razsodbe) bi imeli izvršilno moč.

V ozki zvezi s tem je tako zelo
nujno potrebna finančna reforma ter
odlaga premoženja.

Važno je tudi vprašanje prometa,
zlasti s tistimi deželami in pokraji-
nami, iz katerih moramo uvažati po-
trebne nam predmete. V tem pogledu
je vsaka samovoljnost posamez-
nih dežel in pokrajev škodljiva. Go-
sposdarski emporiji na katerem dela-

Grozovlada Kolčakova.

Berlinska »Freiheit« poroča po
ruskih listih, da je bil v zapuščeni
Kolčakovem glavnem stanu najden
predlog za izvalanje kazenskih expo-

dicij 12. topniške divizije na Uralu.
Vsebina predloga je dokument, ki
drastično predločuje nečuvane gro-
zote belega terorja, s kojega pomočjo
je nameraval Kolčak obdržati še da-
lje svojo diktaturo. Predlog govori

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil
Fran Albrecht.

(Dalle.)

»Kje pa ste ostali z denarjem?«
Stari, revni ženi sem ga bil dal, vsak vi-
nar, samo da veš, takšen človek sem jaz, re-
vežev nikoli ne pozabim čisto...
Stal je in premišljal za hip, bil očividno ne-
siguren v tem, v koliko sem poštenjak ali ne,
in dejal slednjič:

»Kaj niste mogli raje nazaj prinesli de-
narja?«
»Ne, slišite, nisem vam maral povzročati
neprilik, hotel sem vam prizanesti,« sem od-
vrnil. »Ampak to je zahvala za to, da je človek
plemenit. Tu torej stojim in vam vso zadevo
polasnjujem in vas ni sram kot psa, vi se celo
prav nič ne brigate, da bi poravnali z mano ta
preprij. Zato si umijem roke. Sicer pa vas jaši
vrag. Adio!«

Šel sem in z ropotom zaloputnil duri za
sabo.

Ko pa sem dospel v svojo izbo, v to bera-
ško luknjo, premočeno od mehkega snega, s

koleni, ki so mi drgetala od romanja čez dan,
— saj sem takoj zgrabil vso svojo oholost in
se zopet zgrudil vase. Žal mi je bilo, da sem
napadel ubozelega prodajalniškega fanta, jokati
se zgrabil za grlo, da bi se kaznoval za svoj
ničvredni čin ter se prav temeljito ozverjal.
Seveda je bil fant v smrtnem strahu za svoje
mesto in se radi tistih petih kron, za katere je
bila trgovina oškodovana, ni upal pričeti hrupa.
Jaz pa sem izrazil njegov strah, ga mučil s svo-
jim glasnim govorjenjem, ga razsrdil s sleherni
besedo, ki sem jo zakričal. In njegov šef je ne-
mara sedel v stranski sobi in na enem lasu je
viselo, da bi se čutil primoranega priti k nama
pogledat, kaj se pravzaprav godi. Ne, nizkot-
nostim, za kakršno sem se izkazal zmožnega,
ni bilo več mej!

No, ampak čemu me niso zgrabili in pri-
jeli? Potem bi se vsaj vsekup končalo. Saj bi
takorekoč iztegnil svoje roke no verjeli! Prav
čisto nič bi se ne upiral; nasprotno, še pomag-
al bi. Bog neba in zemlje, en dan mojega živ-
ljenja samo še za eno blaženo sekundo! Vse
moje življenje za skledo leče! Samo tokrat me
poslušaj!...

Z mokro obleko sem legel v posteljo; ne-
določno me je objela misel, da bom nemara
umrl v tej noči in zavoljo tega sem vdoril vse
svoje sile, da malce uredim svojo posteljo, da

bo videti zlutraj vsaj deloma v redu krog
mene. Nato sem sklenil roke in si izbral lego.

Zdajci sem se domislil Vlalali. Da sem to
mogel pozabiti ves večer! In čisto slaboten
trak luči mi je pal zopet v dušo, majken soln-
čni žarek, ki me je tako nebeško ogreval. In
prišlo je še več solca, mila, nežna, židano-
voljna luč, ki me je božala z nasladi. In
solnce je bilo silnejše in silnejše, me ostro žvalo
na sence in vrela težko in žarko v mojih izse-
sanih možganih. Nazadnje je vzplamenela tla-
zna grmada žarkov pred mojim očmi, nebo in
zemlja in plamenih, ljudje in živali iz ognja, kore
iz ognja, hudiči iz ognja, prepadi, puščava, ve-
solstvo v požaru, ves v plamenih solni dan.

Nato nisem slišal in videl ničesar več.

Naslednji dan sem se vzbudil v potu, mo-
ker po vsem životu, zelo moker; mrzlica me je
zgrabila z vso silo. Spočetka se nisem jasno
zavedal, kaj se je bilo zgodilo z mano; gledal
sem začudeno naokrog, čutil se v svojem bi-
stvu vsega izpremenjenega in se nikakor nisem
mogel več spoznati. Obtipaval sem se po ro-
kah, preko nog in bil poln začudenja nad tem,
da se je nahajalo okno v tej in ne v ravno na-
sprotni steni; topot konj spodaj v hlevu se mi
je zdel, ko da prihaja od zgoraj. Bilo mi je tudi
precej slabo.

Lasje so mi mokri in mrzli ležali na čelu;
oprli sem se kvivku s komolci in se ozrl na
vzglavje; tudi tam so šopoma ležali mokri
lasje. Noge so mi ponoči v čevljiž zatekle, a
me niso bolele, samo orstov nisem mogel pre-
mikati; postali so mi čisto trdi.

Pozno popoldne, ko se je že pričelo mra-
čiti, sem vstal in pričel šariti po sobi. Poskušal
sem sorva z malimi, opreznimi koraki, se
trudil obdržati ravnotežje in sem čim najbolj
mogoče prizanašal svojim nogam. Preveč hudo
mi ni bilo, tudi tokrat nisem; pravzaprav nisem
bil žalosten, marveč nasprotno, še neskončno
zadovoljen; ni mi ravno prišlo na um, da bi ko-
likal bilo lahko drugače, nego le bilo.

Nato sem šel ven.

Edino, kar me je malce mučilo, je bil vzli-
moji odvrtnosti napram hrani moj glad. Spet
sem začutil sramoto apetit, notranjo, ohlepnjo
slast, da bi jedel, ki je bila venomer hujša. Ne-
usmiljeno je glodalo po mojih prsih, neko tiho,
čudno delovanje se je vršilo tam notri. Bilo je
nemara dvajseto malih, finih živalic, ki so
polagale glavo na stran in malce poglodale, se
brez šuma in brez naglice rile naprej ter pov-
sod puščale prazna mesta za sabo...

(Dalle prih.)

mo in živino, mora biti čim širši, da je več zraka in gnetno življenje znošnejše. Le smotrena in velikopotezna gospodarska politika more ustvariti boljše gnetne pogoje za obstanek ljudstva. Ta politika mora biti dandanes socialistična, mora pritegniti vse doslej speče delovne sile k produkciji in ustvarjanju. Izločiti mora iz gospodarskega telesa pljavke in trote in utemeljiti enakost dela in enakost užitka med ljudmi.

Delavci bodo le tedaj šli z veseljem na delo, kadar bodo vedeli, da njihova eksistenca ni ogrožena in da ima delo tiste pravice, ki mu po naukih socializma gredo.

INTERPARLAMENTARNA KONFERENCA V BELGRADU.

LDU. Belgrad, 18. Danes popoldne se je vršila interparlamentarna konferenca načelnikov strank, za stopanji v parlamentu, na kateri se je razpravljalo o sodelovanju opozicijskih strank v ustavnem odboru. Kakor doznava presbira, le bilo stavljenih več predlogov, a do definitivnega zaključka še ni prišlo. Sela se je začela okoli šestnaestih in se je končala ob sedemnajstih. Od vladnih strank so bili prisotni: za demokrate ministri predsednik Ljuba Davidović in ministri Svetozar Pribićević, dr. Albert Kramer, Vola Voliković, Pavle Marinković in dr. Paleček, za Črnogorice načelnik kluba Črnogorci M. Daković. Od opozicije so se sele udeležili: za radikalce Stajin Protić in Joso Jovanović, za Narodni klub M. Drinković in Ivan Lorković, za Jugoslovanski klub dr. Anton Korosec in Stanko Banić, za demokratske disidente Gavro Mancilović in dr. Dušan Palož. Jutri bodo imeli načelniki opozicijskega bloka skupno sejo, na kateri se bodo dalje posvetovali.

OPOZICIJA VSTOPI V USTAVNI ODESEK.

LDU. Belgrad, 18. »Pravda« javlja: Delegati opozicijskega bloka Protić, Jovanović, dr. Nrič, dr. Janković, dr. Peleš, dr. Manolović, Banić, dr. Lovrenčić, dr. Švegel, dr. Drinković in dr. Lorković so včeraj glede vprašanja sestave ustavnega odbora sklenili, da stopijo preko predsednika parlamenta v stik z vladno in se začno z njo pozajati. Predsednik narodnega predstavništva bo danes omogočil prvi sestanek. Opozicijski blok kaže voljo, da se na širki osnovi sporazume z vladno tudi v ostalih vprašanjih.

DEMENTI.

LDU. Praga, 19. (ČTU.) Nasproti vestem nekaterih listov, da je le Belgrad izbruhnila kuza, le tukajšnje ministristvo za zunanje posle dobilo obvestilo, da so te vesti neresnične.

SPLOŠNA STAVKA V PULJU. — NASILSTVA KARABINERJEV.

LDU. Pulj, 17. Stavka puljskih delavcev traja dalje. Vsi delavski sloji štrajkajo. Promet na cestni železnici je ustavljen, plinarna in elektrarna sta ustavila obrat, ker li je oblast zaprla. Delavci v arsenalu so odpuščeni. — Nacionalno - socialistična stranka je poizkusila protiakcijo, ki pa ni uspela. Le sedemdeset delavcev je v arsenalu začelo delati, toda poslali so jih domov. Listi ne izhajajo. En list bi imel sicer izhajati, toda delavci so to preprečili. Vodilni odbor tržaških delavcev je izjavil, da s stavkajočimi ni solidaren in le obljubil, da bo interveniral, da se zadeva mirno poravnava. — Tržaški nacionalistični listi polzkušajo dokazovati, da so delavsko gibanje povzročili Jugoslovani. Ako bi se v smislu nacionalistov izjavljala stavka, nameravalo to delstvo izbrabiti proti jugoslovanski narodnosti. V tem primeru le računati s tem, da bodo jugoslovanski delavci trumoma odpuščeni. Mnogo oseb je bilo aretiranih, med njimi tudi voditelj delavcev Poduj. — V Vodnjani so karabinjerji poizkušali napasti »Delavski dom«, pri čemer so se spopadli karabinjerji in delavci, ki so se utrdili v poslopju. Padlo je tudi nekaj strelav. Prihitele je na lice mesta stotinja vojakov, ki je rešila karabinjerje iz kočljivega položaja. Prihodnji dan je bilo aretiranih 550 delavcev, od katerih so 70 oseb odvedli v tržaške leče. Vodnjani je popolnoma italijansko mesto pri Pulju. Vsi prebivalci so zelo ogorčeni v sled italijanskega nasilja.

MADŽARSKA VLADA SE JE OPRAVIČILA.

LDU. Belgrad, 19. »Pravda« javlja: Madžarska vlada se je po svojih zastopnikih opravičila za incident v Prekmurju in obljubila, da se kaj takega ne bo več pripetilo. Nadomestila je poveljnika polkovnika z drugim, degradirala poročnika - napadača in odpuščala podčastnike; plačala bo odškodnino za škodo in ranjence. Jugoslovanska vlada bo dopustila, da se izvaža hrana v Madžarsko.

BRZOLAVNI PROMET MED DALMACIJO IN ITALIJO PREKINJEN.

LDU. Split, 19. (DDU.) V sled stavke poštinih, brzolavnih in telefonskih nastavlencev v Italiji je prekinjen ves brzolavni promet med zasledeno Dalmacijo in Italijo.

GROF APPONYI PRED SVETOM PETORICE.

LDU. Neuilly, 17. (DunKU.) Brezlična brzolavka ogrskega dopisnega urada javlja: Vodja ogrske mirovne delegacije grof Apponyi je v svojem eksponatu, ki ga je imel pred svetom petorice, izjavil, da ni na mestu misliti, da se hoče nenadarsko približati na Madžarskem odcepiti od te dežele, ker se ne more resnica ugotoviti po ljudskem glasovanju. Madžarska želi ljudsko glasovanje pod nepristransko kontrolo in se bo zadovoljila z njegovim izidom, pa naj izpade kakorkoli. Glede finančnih bremen, ki jih mirovna pogodba nalaga Madžarski, je grof Apponyi poudarjal, da je morala Madžarska prevesti kruto zasedbo. Madžarska je pripravljena, da plača ceno svojega poloma. Grof Apponyi je končal z apelo na načela zmagovalcev, ki so jih za vojne proglasili. Clemenceau je izjavil, da se bodo vsi argumenti proučili. Opozarjal je madžarsko delegacijo na to, da se le dovoli petnaestdnevni rok, v katerem naj predlože svoje predloge. Grof Apponyi je nato izjavil, da se bo madžarska delegacija v najkrajšem času vrnila v Budimpešto, da zasliši strokovnjake. Vendar pa prosi že sedaj za potrpljenje v primeru zakasnitve. Clemenceau je vzel to na znanje in zaključil sejo.

PEČUH PRIPADE OGRSKI.

LDU. Budimpešta, 18. (DunKU.) Ogrski dopisni urad poroča: Po mirni pogodbi, izročeni madžarski delegaciji, ostanejo Bala, Pečuh, Ogrska Sobotica, Bokescsaba, Mező Hegvös in Kisek pri Madžarski. Dardanski kot baranjskega komiteta in Medjimurje se priklonijo Jugoslaviji.

Budimpešta žaluje.

LDU. Budimpešta, 18. (DunKU.) Ogrski dopisni urad javlja: Ko so v Budimpešti doznali za določbe mirovne pogodbe, ki je bila izročena madžarski mirovni delegaciji so v Budimpešti razobesili ne samo na javnih poslonih, temveč tudi na zasebnih hišah žalne zastave.

STAVKA V MORAVSKI OSTROVI KONČANA.

LDU. Praga, 19. (ČTU.) Stavka v Moravski Ostrovi je končana, ker se je ugodilo zahtevam rudarjev.

CLEMENCEAU ODSTOPI.

LDU. Pariz, 19. (DunKU. — Brezlično.) Danes popoldne se je v elizejski palači vršila zadnja seja ministrskega sveta pod predsedstvom Clemenceaua. Clemenceau je osebno izročil predsedniku Poincaréju demisijsko svojo kabineto, pri čemer se mu je zahvalil za vsako podporo, katero le uživala njegova vlada od Poincaréja v težkih časih svojega delovanja.

MILLERAND SESTAVI NOV FRANCOSKI KABINET.

LDU. Pariz, 18. (DunKU. — Brezlično.) Predsednik Poincaré je poveril Millerandu nalogo, da sestavi nov kabinet.

ZADNJA SEJA VRHOVNEGA SVETA.

LDU. Pariz, 19. (DunKU. — Brezlično.) Vrhovni svet je imel danes zadnjo sejo pod predsedstvom Clemenceaujem ter sploh svojo zadnjo sejo, ako prodre angleški predlog Lloyd George je predlagal, naj bi se namesto vrhovnega sveta v bodoče vršile konference poslanikov. Na današnji seji bo vrhovni svet sprejel odgovor jugoslovanske vlade na zadnji italijanski predlog glede ladanjskega vprašanja, ki ga podpirata Francija in Anglija, potem pa bo končno javno določil liste oseb, ki jih mora Nemčija izročiti. Lloyd George namerava izposlovati za Clemenceauja posebno počeščenje.

Izročitev Viljema.

LDU. Pariz, 18. (DunKU.) »Chicago Tribune« doznava, da je generalni tajnik mirovne konference, Duntasta, včeraj ob dvanajsetih izročil nizozemskemu poslaniku formalno

prošnjo za izročitev bivšega cesarja Viljema petoročlanskemu sodišču, ki ga bo določil vrhovni svet.

TROCKY RAZPUSTI ARMADO.

LDU. Moskva, 19. (DunKU. — Brezlično.) Ljudski komisar Trocki je z armadnim poveljem razpustil 3. rdečo armado kot tako ter jo imenoval za prvo revolucionarno delavno armado, ki bo sicer ostala v svojem dosedanjem sestavu, služila pa bo izključno le kulturnim nalogam. Njeno delo bo obstajalo v tem, da bo pripravljal živila in krmo, skrbel za njih nakladanje in prevoz, sodelovala pri javni prehrani, pri izdelovanju poljskega orodja in pri raznih poljskih delih.

ANGLEŠKO DELAVSTVO ZA RUSIJO.

LDU. Rim, 19. (DunKU.) Kakor doznava »Messaggero« iz Londona, le angleška delavska stranka obilila manifest, kjer svari vlado proti vsakim novim vojaškim nastopom v Rusiji in naglašajo nujnost potrebe, da se nemudoma sklene mir z moskovsko vlado.

ITALIJANSKE ČETE ZAPUŠČAJO ŠIBENIK.

LDU. Split, 19. (DDU.) Dne 15. t. m. je v Šibeniku prenehalo poslovati poveljstvo divizije. Divizionar general Viera je odpotoval v Italijo. Ostalo je samo vojaško poveljstvo, kateremu načelule brigadir Borra, ki je dopelj samkaj iz Drniša. V sled odhoda generala Viera je izpraznjena hiša predsednika dalmatinske vlade dr. Krstella, katero so svoječasno Italijani nasilno rekvirirali. Istega dne, ko je odpotoval Viera, so vse italijanske vojne ladje, ki so bile vdrane v šibeniški luki, zapustile pristanišče, kjer je ostalo samo nekoliko motornih čolnov.

Glose.

Vollina borba na Hrvaškem. »Politika« piše o volitvah na Hrvat.: Vollina borba na Hrvat. se je že pričela. Na čelu volilne kampanje stojta Zagreb in Osijek, to se vidi najbolje iz tamkal izhajajočega časopisa. Računa se, da bodo v Zagrebu vodile volilno borbo naslednje organizirane stranke: Ljudska (pučka) stranka, demokratska zalednica hrvatska zalednica, komunisti in socialni demokrati. Udeležile pa se bodo volitev na vsak način tudi seljačka in radikalna stranka ter skupine okoli Narodnoga Diela, »Obnove« in »Tribune«. Volilne liste za mesto Osijek so že izgotovljene. Število volilcev znaša 5278. Porazdeljeni po stanovih nudijo naslednje slike: Posestnikov je 554, trgovcev 291, industrialcev 10, obrtnikov 852, državnih uradnikov 947, privatnih uradnikov 476, zdravnikov 30, odvetnikov in konciptentov 44, železničarjev in delavcev 1616, kmetovalcev 123, zdravniških asistentov 10 in v raznih drugih poklicih zaposlenih 191. Na vsak način bo volilna borba zelo živa in strastna.

Novi nemški opravniki. Za novega nemškega opravnika v Bruslju je imenovan bivši minister Landsberg; za Madrid je imenovan dr. Rosen, za Dunaj baron von Rosenberg, za Tokio dr. Soli, za Prago profesor Sanger, za Haag polkovnik Renner in za Stockholm Radolov. V Bernu ostane dosedanj poslanik Adolf Müller. Pri imenovanju novih diplomatskih zastopnikov se nemška vlada ni ozirala na dobesedno diplomatsko izšolanost kandidatov, ampak predvsem na njihove osebne zmožnosti in splošno priznane zasluge.

Ameriške čete v Sibiriji bodo odpuščane. Ameriška vlada je sklenila, da bo odpoklicala 8000 mož ameriških čet iz Sibirije, kakor hitro se bodo Čehoslovaki vrnili v domovino. Zlobne nakane ameriških kapitalistov so se izjalovile. Cela Rusija bo kmalu očiščena vseh protirevolucionarcev in ruski proletarijat bo lahko mirno nadaljeval svoje gospodarsko življenje in ustanavljanje novega družabnega in ekonomskega reda.

Vstaja v Indiji. »Times« poroča iz Bombaja, da se v Afganistanu in Beludžistanu širilo nove vstaje.

Protesti proti nameravani rešitvi reškega vprašanja.

Kakor že javljeno, so vesti o pariskih pogajanjih glede zapadne meje in glede Reke globoko vznemirile vse kroge v Sloveniji. Politične stranke v Sloveniji so sklicale izredne zborovanja svojih načelnikov in sklepale o situaciji. Protest nameravajo naša stranke smo objavili včeraj.

nji številki. Resoluciji, kateri sta sklenili JUS in VLS se glasita:

Resolucija Jugoslovanske demokratske stranke: Načelstvo Jugoslovanske demokratske stranke, vsled vznemirljivih vesti o potoku pogajanj radi naše zapadne granice in Reke zbrano dne 17. jan. t. m. na izredni seji je soglasno sklenilo: 1. Da odločno vztraja na starem programu pravičnosti, ki je edini v stanju, red in prilatelstvo vzpostaviti med narodi; narodi naj sami odločijo o svoji usodi; po tem načelu naj se tudi našemu narodu v vsem Primorju da prilika, da izjavi svobodo, kateri državi hoče pripadati. 2. Da iznova odločno ugovarja proti temu, da bi se s kakršnikoli nameravanim kompromisom kratila naša nedvomna pravica do Reke in njenega pristanišča; brez Reke je gospodarski razvoj našega naroda nemogoč in so zlasti njegovi odnosi do entitnih držav odrezani; zato je za nas vsaka solucija brez naše suverenitete nad Reko izven diskusije. 3. Vlada se pozivlje, naj neomajno napram vsakomur vztraja na stal'cu samoodločbe za primorske Jugoslovane in za našo suvereniteto nad Reko in celo Dalmacijo; zaveda naj se, da je ves narod za njo in da bi vsako umikanje zbudilo velikansko razburjenje z nedoglednimi posledicami. Slovenski del naroda sicer trpi vsled neizvestnega stanja do sklepa miru, vendar raiši trpi naprej brez omahovanja, kakor da bi pristal na svojo gospodarsko smrt in zapustil svoje brate v Primorju. — Načelstvo Jugoslovanske demokratske stranke.

Resolucija Vseslovenske ljudske stranke: Po došlih poročilih namerava mirovna konferenca prisoditi Italiji velik del jugoslovanskega ozemlja. Stotisoč slovenskega in hrvatskega naroda naj bi bili odtrgani od svojih rojakov ter izročeni tuji državi oblasti. Vseslovenska ljudska stranka slejkoprel neomajno in brezpozorno vztraja na tem, da se tudi slovenskemu in hrvaškemu narodu da pravica, v vsoli neodkrnjeni celoti ujediniti se v skupni jugoslovanski državi po načelih samoodločbe. po naravnem in božjem pravu ter po obljubah, s katerimi so zavezniki med vojsko vabili narode na svojo stran. Ker torej zahtevamo, da pripade Jugoslaviji cela slovenska Primorska ter vsa vzhodna ladanjska obal do izliva Soče, opazamo z začudenjem in skrajnim ogorčenjem, da se je začelo resno razpravljati celo o pripadnosti Reke, ki le za slučaj, da bi izprehili Trst, edino moglo naše izhodišče na morje, brez katerega bi hrvaški in zlasti slovenski živelj neobhodno moral zapasti gospodarski sužnosti. Vseslovenska ljudska stranka opozarja vlado s poudarkom in z vso resnobo, da drugačne rešitve tega teritorialnega vprašanja ne bo nikdar priznavala ter da bo za morebitno neugodno rešitev delala odgovorno vlado. Prosimo deželno vlado, da izvoli predlože javiti centralni vladi. — Za Vseslovensko ljudsko stranko: B. Remec, podnačelnik.

Novice.

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrši tridnevni kletarski tečaj od 4. do včetrš 6. februarja t. l. Ta tečaj je namenjen v prvi vrsti vinogradnikom in gostilničarjem, ki naj vpošlejo svoje prilave do konca tega meseca podpisane ravnateljstvu. Istocasno si naj vsak sam zasigura stanovanje. Ravnateljstvo državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Železna ruda pri Velesu. »Pravda« javlja: Kakor doznavamo, so za časa avstrijske okupacije začeli neki podjetniki kopati železno rudo v rudniku, ki se nahaja v bližini Velesa. Ugotovo se je, da le najdena ruda take kakovosti, da bo omenjeni rudnik eden najboljših na svetu. Zaradi tega je minister za šume in rudo odredil, da se prične eksploatacija te rude rudnika v velikem slogu. V ta namen se bo izkušal pridobiti poseben strokovnjak iz inozemstva.

Podpora siromašnim književnikom. Upravni odbor Srbske Matice je sklenil podprati iz enega svojih fondov siromašne književnike.

Splitska občina kupila Krupova zemljišča v Dalmaciji. Splitska občina je kupila velike komplekse zemljišč v Splitu s površini 12074 m² ter zemljišča v Solinu in Blatu pri Dubrovniku s površjem 30.000 ter 6000 m² v Budvi od tvornice Artur Krupp na Dunaju za tri milijone nemškoavstrijskih kron po tečaju. Ta zemljišča v Dalmaciji je kupila tvornica Krupp za vojne in je hotela na njih sezidati velike hotele.

— Ljudski »prilatelji«. Dne 15. t. m. se je v Nišu vršila sodna obravnava proti osebam, ki so bile obtožene, da so tamkajšnji angleški dohodni misiji kradle različno blago. Obtoženih je okoli 13 trgovcev in drugih oseb, ki so odnesli velike množino raznega blaga ter ga prodali kmetom.

— Koliko veļa voznia v Ameriko. V 11. številki našega lista smo naznanili cene za potovanje s parnikom v Ameriko, ki pa niso bile pravilne. — Staroznana tukajšnja pisarna za potnike v Ameriko Simon Kmetec, Kolodvorska ulica št. 26., ki je zopet za potnike v Ameriko odprta, nam je predložila sledeče pravilne cene: Vozni list stane: Trst-New York, I. razred 1100-2200 zlatih frankov; II. razred 825-990 zlatih frankov; III. razred 535 lir v papirju. Trst-Rio de Janeiro in Santos stane: I. razred 1336,50 zlat. frankov; II. razred 990 zlatih frankov; III. razred 610 lir v papirju. — Trst-Monteideo in Buenos Aires stane: I. razred 1534,50 zlatih frankov; II. razred 1089 zlatih frankov in III. razred 625 lir v papirju. Parniki vozijo v severno Ameriko enkrat na teden, v južno Ameriko dvakrat mesečno. V tej ceni je razumljivo všteta vožnja, hrana in postela. Vsa druga pojasnila se dobe v zgoraj navedeni pisarni.

— Čitalnica v Murški Soboti. Dne 9. decembra m. l. smo ustanovili v osvobojenem Prekmurju čitalnico z raznimi oddelki. Sedež iste je Murška Sobotica. Naročene imamo skoro vse domače liste, poleg tega tudi par hrvaških in srbskih, a nedostaja nam še knjig. Ker pa ima čitalnica tudi nalogo nuditi tukašnji šolski mladini potrebno berilo, katerega istotako primanjkuje, zato se obračamo do vseh slovenskih čitalnic, bralnih in enakih društev, kakor tudi do javnih in šolskih knjižnic, založnikov in zasebnikov s prošnjo, naj nam blagovolijo v dar nakloniti vsakovrstnih knjig, tako belestističnih in znanstvenih, kakor tudi mladinskih in šolskih knjig. Tudi starih letnikov naših časopisov in revij raznih strok prosimo. Pošiljke naj se blagovolijo nasloviti: Čitalnica v Murški Soboti, Prekmurje. (Potni stroški za večje pošiljke se povrnejo). Vsa še tako maj dar bo hvaležno sprejet. — Čitalnica v Murški Soboti.

— Poslaništvo SHS v Pragi opozarja občinstvo, da se v bodoče ne obrača več na to poslaništvo v osebnih in trgovskih zadevah, nego da od novega leta 1920, dalje rešava vsa taka vprašanja novoustanovljeni generalni konzulat kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi. Dlouha trida 43, dočim spadajo v kompetenco kraljevskega poslaništva edino le strogo politične, oziroma diplomatske azenide.

— Zahvala. Podpisani se najiskreneje zahvaljujem g. prof. Dr. Botteriju, zdravniku na očesnem oddelku št. 5. deželne bolnice v Ljubljani, za požrtvovalno zdravljenje moje žene, ki je prišla v bolnico popolnoma slepa, a se je po preteku 10 dni vrnila iz nje zdrava. Zahvaljujem se tudi strežnemu osebju na dotičnem oddelku za ljudomilno postrežbo. Ravne, 12. januarja 1920. Ignacij Erdšnik

— Španska bolezen se širi v Splitu. Ugotovili so mnogo primerov smrti.

— Belgijski poslanik g. Adema Delcoigne je dospel 15. t. m. v Beograd.

— Cene sladkoria v Avstriji se so zvišale na 60—65 K kilogram.

— Liebknechtova pisma. Nemški listi procajo, da so izšla v posebni brošuri pisma, ki jih je pisal pokojni sodrug V. Liebknecht v časa, ko je bil na fronti in potem v zaporu, svoji ženi in otrokom.

— Omejitve razsvetljave na Dunaju. Nizzeavstrijska deželna vlada je izdala naredbo, ki omejuje porabo plina in električne energije. V zmislu te naredbe se ustavlja osebni promet dunajske cestne železnice. Poraba plina in električne energije za proizvajanje gonilne sile je prepovedana. Od tega so izvzeti samo tovorni aprovizacijski obrati. V raznih prodajalnih prostorih in skladiščih je prepovedana vsaka razsvetljava po 15. uri. Tudi razsvetljava s nadzemstij ni dovoljena. Dvorane za koncerte in predavanja, gledališča, kinematografi, varieteti itd. se zaprejo.

— Novolmenovani angleški upravnik v Berlinu je v petek izročil ministru za zunanje posle Müllerju svoje poverilnice.

Pristopajte k izobraževalni organizaciji »Svoboda«.

Dnevne vesti.

Shod v »Unlonu«.

Meščanske gospodarske organizacije so sklicale za nedeljo 18. t. m. shod v »Unlonu«. Na dnevnem redu je bilo valuto vprašanje. Če bi bili na shodu stvarno govorili le o tem vprašanju, bi ne imeli protesta niti najmanj oporekati. Toda vsa prireditelja je bila očitno zgolj volilno agitacijska značaja. Najboljše predvsem dejstvo, da so sklicali in se udeležili skupno shoda liberalci in klerikalci. Poslednje je zastopal dr. Mohorič. Klerikalna stranka piše in govori mnogo proti demokratom. Družje se na brez pomisleka z ntimi, kakor hitro vidi v nevarnosti svoje razredne in strankarske meščanske interese. Pravi sicer, da smo mi vezani z demokrati, medtem pa pripravljamo za kulisami skupno zvezo s to obsovalno stranko. Namen je razoren. Blizalo se občinske volitve in tu bo treba v smislu »Narodovega« članka nastopiti skupno po francoskem vzoru proti socializmu. Da je bil ves shod le uvod v volilni boj, nam priča baš ponesrečen govor ljubljanskega župana, ki to je tudi toplot korenito pomolil. Je že tako. Če je začetek Tavčarjevih člankov in govorov še tako premišljen, mora biti konec vedno in neizbežno katastrofalni. Pravi svetovni potres. Shod, ki bi se moral pečati z valutom vprašanjem, le po zaslugi dalekovidnega gospoda župana konča s strahovitim besednim nasokom proti — boljševikom! V kakšni togični zvezi je slaba valutna regulacija meščanskih finančnikov v Belgradu z boljševiškim gibanjem, bo znal povedati g. župan. Mi navadni občinarji ne moremo tega razumeti. Morda se je pa dr. Tavčar zagnal z vso vehemenco proti boljševikom zgolj zato, ker je precejšnja skupina ljudi na galeriji, ki ni istih volilno-agitacijskih nazorov kakor naš slavni veliki prijatelj in častilec Ivana Cankarja, neumiljeno ropotala in reagirala. Ne vemo, če je bil dr. Tavčar z uspehom zadovoljen, kakor tudi ne, če bo Ljenu in njegovih besedah padel v omedlevo. Neumno se nam vsekakor zdi, če g. voditelj JVS obljubi začetkom svojega govora, da se ne bo pečal s politiko, pa jo v isti sapi udari čez boljševike, ki so menda že postali njegov nočni in dnevni strah. Ah, ta volilni boj in ta bojazen pred socialisti! Hišne posestnike je treba poklicati takol na pomoč! Ti so zadnja opora blatne ljubljanske liberalne občine. Skoro lokalno se je g. župan spomnil teh svojih revežev. Bog daj zasluženi pokoj njegovi nemilni duši in zmago njegovi stranki. V to pomozi zlasti zveza s klerikalci.

Kako skrbje za delavstvo...

V soboto dne 17. t. m. je delavstvo vojnno-tehničnega zavoda v Ljubljani po končanem delu prišlo pred pisarno po izplačilo plač. Šef je delavstvu naznanil, da nima denarja, da pa na delavci pridejo do svoje plače ob 5. uri popoldne. In res! Ali žalibog, tudi sedaj ni bilo »para« za izplačilo! Kaj naj to pomeni? Izjava g. polk. Vasiča dne 13. t. m. »sada imam para«, je bila menda podana samo z namenom, preprečiti naš protestni shod! Ali se hoče delavstvo res izigravati tako dolgo, da bo moralo seči po samopomoči? Kako naj ob teh slabih časih delavci še čaka na tistih par kron svoje tedenske plače? Šef avto delavnice na delavstvu še celo izjavlja: Komur to sistem ni všeč, naj si poišče dela drugje! — Mi se naj torej umikamo sistemu, ki nas tlači in vsled »aterga podjetje propada? Ne. Delavstvo bo raje »pravilo to sistem, ker danes niso več časi, da bi se moglo z organiziranim delavstvom igrati, ki je itak že dovolj »stradano«. — Deželno vladno ob tej priliki pozivljamo, da takol izdela načrt za preureditev podjetja na podlagi naše izročene resolucije.

Delavstvo.

Pomagajte!

Železniški vpokojenci smo svojčas prejemali draginske dodelade. Svota 50 K za tri mesece sicer ni bila v primeri z dragino velika, vendar na to je bilo vpokojencem vseeno vsaj neka pomaganje. Že precej dolgo je od tega, da se je pokojnina rudarskih in tovarniških vpokojencev zvišala, samo za nas, uboge železniške upokojence se železniško ravnanjstvo nič ne pobriga. Trgovcem, ki imajo že itak prepolne žepe, je vlada dovolila svobodno trgovino, z drugimi besedami povedano, zvišanje cen za 100 odstotkov — za nas, uboge trpine, pa se ne zmeni nihče. Dolžnost dež. vlade bi torej bila, da se ona

nas pobriga, ko železniško ravnanjstvo v naš prid ničesar ne ukrene.

Pritožbe glede sekvestrov.

Z ozirom na razne govorice in novice v časnikih, ki trdijo, da naši sekvestri nepošteno gospodarijo in razpolagajo z imovino neprivatiziranih podanikov, oškodujejo posestva, prodajajo inventar itd., se uradno demantirajo te vesti kot neosnovane. Bilo je le v malo slučajih nekaj pritožb, katerim se je takol ugodilo. Sekvestri na svojo pest niti z najmanjšimi deli nadzorovanega premoženja ne morejo razpolagati, ampak morajo za vse ukrepe iskati odobrenja višje nadzorstvene oblasti, oziroma v manj važnih in nučnih zadevah s stopati sporazumno s političnim oblastmi prve stopnje. Ker je predmet tem neosnovanim govoricam zlasti oddaja posestev v nalem, oziroma zakup, se s tem javnosti polasnjuje, da se oddaja v nalem je ona posestva, katerih lastniki radi odsotnosti ali radi prevelike obsežnosti ne morejo, ali pa iz kakakega drugega vzroka nočejo obdelovati v lastni režiji. Le kulture, kot so vrtovi, polje, travniki, pašniki, se oddajajo v nalem, nikakor pa ne vinogradi in še manj gozdovi, ki bi se na ta način v najkrajšem času popolnoma izkoristili in uničili. Samo v najskrajnejšem slučaju, t. i. ako vinograda sploh ne oskrbuje niti kak oskrbnik odsotnih lastnikov, ako torej obstoja nevarnost, da se vinska kultura vsled zanemarjenja uniči, se sme oddati v nalem razumnemu in zanesljivemu gospodarju, ki se je pri pristojni politični oblasti prve stopnje zavezal, racionalne pod nadzorstvom oblasti obdelovati vinske nasade. Takih slučajev pa doslej še ni bilo.

Iz krogov državnih uslužbencev.

Prejeli smo in priobčujemo: V Ljubljani se je ustanovila pred letom dni organizacija policijskih uslužbencev. Nato se je kmalu raznesla vest, da organizacija kot taka za policiste ni primerna. In res se je na ta mišljali odcepil od organizacije en del policijskih uslužbencev, ker hata stado v uradniško skupino. Čeprav se še ni ničesar slišalo, da bi bila ta skupina že kaj dosegla, se je vendar pričelo nerodno tekmovalje med obema skupinama. Vršil se bo kmalu občni zbor. Vanj silijo pred kratkim uradnikom imenovani ljudje žalostne preteklosti, ki se menda šele sedaj uče slovenščine, ker so iz svojčas še skoraj pozabili. Za navadnje stražnike bi ti uradniki skoraj gotovo kot »odborniki« zelo mnogo storili. Zato pa si bodo stražniki izvolili v odbor zmogljive može iz svoje srede. Kje je ljubljena plača, oblika in drugo? Pogledmo si! Vsi drugi državni uslužbenci so dobili vse v redu izplačano, le mi ne! Kdo se bo torej zmenil za uboze stražnike — ali mogoče uradniki? Naša organizacija torej nikakor ne sme biti lestvica, po kateri bi gotovi ljudje plezali na stolčke.

Prijava nezdov delavski zavarovalnici.

Ponovno se dogaja, da podjetniki zavarovanju podvrženih obratov ne prijavijo nezdov v zmislu § 29. zakona o zavarovanju delavcev zoper nezdove iz leta 1887. Prvi odstavek tega paragrafa veli, da mora podjetnik, ali oni, ki vodi ob času nezdove obrat, vsako nezdovo, ki ima za posledico smrt ali več kot tri dnevno delanzmožnost, prijaviti tekom 5 dni, računano od dneva nezdove, v dveh izvodih politični oblasti prve stopnje. Posledica zanemarjenja zakonitih dolžnosti od strani podjetnikov je, da obvesti zavarovalnico o nezdovi pristojna bolniška blagajna, toda šele tedaj, ko je ponesrečenec ozdravel. Splošno je pa tudi bolniške blagajne ne obveščajo. Tako ostane ponesrečenec, ki je v mnogih slučajih po končanem lečenju za delo še nezmožen, brez vsake pomoči. Zavarovalnica na ponesrečenca zahteva za odškodnino ne more takol ugoditi, ker nima potrebnih podatkov. Na podlagi ponesrečenčeve izjave mora šele zahtevati od podjetnika, da prijavl nezdovo in dološile izkaz letnega zaslužka. Podjetniki pa klub opominom ne izpolnjujejo zakonite dolžnosti v zmislu § 25 omenjenega zakona. Tako se rešitev zavlačuje, ponesrečenec gubuje in urgira neprestano rešitev. Vse one podjetnike, ki ne prijavljajo pravočasno nezdov in sploh s svojo pasivnostjo onemogočujejo zavarovalnici postopanje, bo politično oblastvo v zmislu § 52 omenjenega zakona občutno kaznovalo. Opozorjamo podjetnike, da v svojem interesu in v korist delavstva vendar izpolnjujejo tozadevne zakonit

te predpise. Vzorce za prijavo nezdov se dobiva pri okrajnih glavarstvih, oziroma mestnih magistratih ali pa pri »Začasni delavski zavarovalnici zoper nezdove« v Ljubljani.

Moderni maliki.

Čudne pojme imajo meščanski krogi o svojih solih. V njihovih očeh je vsakdo, ki lim le primoran služiti, človek nižje vrste, katerega dolžnost je po božje častiti svoje kapitalistične gospodarje. Čudila se bo naša javnost, če li povemo primer: V trgovini O. Bračko na Dunajski cesti v Ljubljani zahteva lastnica od svojih nastavljenk, da li pred odhodom vpiče odjemalcev poljubno roko! Sino pač v »demokratičnem« veku!

Previdnost pri nakupu lir.

Dve neznani Primorki sta v soboto v Škofji ulici prodajali in izmenjavali ponarejene italijanske lire v bankovcih po 100 lir. Kupila sta te lire neki Sužek za 1900 lir bankovce po 100 lir in gostilničar Polkar za 1000 lir po 100 lir. Oškodovana sta prvi za 10.400 K in drugi za 5000 K. Bankovci po 100 lir so zelo dobro ponarejeni.

Zvišanje eksistenčnega minimuma. Z ozirom na to, da le doseganje eksistenčni minimum, ki le prost osebnih dohodov (1600 K) za današnje razmere preizek, je deželna vlada predlagala finančnemu ministrstvu v Belgradu, da se eksistenčni minimum današnjim razmeram primerno zviša.

Volni vjetniki se vračajo iz Italije. V nedeljo jutraj je dospel v Ljubljano prvi večji transport volnih ujetnikov. Pred tednom dni so odšli iz Verone preko Inomosta na Maribor, kjer so se morali podvreči tridnevni karanteni. Došli so po večini pripadniki bivšega 17. pešpolka, ki so bili vjeti za časa prevrata na tirolski fronti.

Pogreb sodruga Frana Voha, ki se je dne 16. t. m. ponesrečil na tako tragičen način, je bil včeraj ob 3. popoldne iz mrtnišnice pri Sv. Krištofu po Dunajski cesti na novo pokopališče. Sodrugi — železničarji so mu priredile lep, skromen, a impozanten sprevod z lepim, velikim vencem na čelu.

Ameriškim Slovincem, ki so obdarovali revno prebivalstvo Slovenije z blagom, in tudi deželni vladi, da je pri razdelitvi blaga našo prošnjo vpoštevala, se tem potom v imenu vseh obdarovanih iskreno zahvaljuje organizacija kovinarjev Oustanj-Ravne na Koroškem.

Slovensko planinsko društvo. Letošnji občni zbor osrednjega odbora SPD je določil: Članarino na 12 K letno za vse člane; pristopnina na 2 K (enkratni znesek) samo za nove člane; ustanovnina na 400 K (enkrat za vselej). — Pripominjamo, da med članarino ni vpoštejala letos naročnina za »Planinski Vestnik«, katera bo treba posebej naročiti, čim bomo zopet pričeli z izdajo. — Dilaške izkaznice. Oori označene cene veljajo za vse člane brez izjeme, tudi za diake, ki hočejo postati člani SPD. — Oni diaki pa, ki žele samo brezplačno prenočnino na v to svrhu določenih prostorih po planinskih kočah SPD, naj se zgledajo pri osrednjem odboru SPD, ali pa pri svojih profesorjih, da dobe tozadevne posebne »dilaške izkaznice«. Za vsako dilaško izkaznico je vplačati 6 K (pristopninski znesek 2 K tu odpade). Vstopnino v vsako posamezno koč mora vsakdo vplačati.

Zaradi žaljenja časti — 14 dni. Ljubljanski okrajno sodišče je včeraj obsodilo priletnega Ljubljancana I. Cimermana na 14 dni navadnega zapora, ker je psoval in zmerjal z zelo grdimi besedami staro gđ. Mikiko T. Cimerman je po razglasitvi sodbe prosil sodnika »za eno milostno sodbo«.

Delegat finančnega ministrstva v Ljubljani dr. Karol Šavnik se je 18. t. m. odpeljal službeno v Belgrad, od koder se previdno povrne v osmih dneh.

Oddelek za narodno brambo deželne vlade za Slovenijo in komisija za terlatve proti blvsemu erarju se le preselil dne 19. t. m. iz prostorov vladne palače, li. nadstr. v dekliški licej na Bleiweisovi cesti.

Kultura.

Slovensko marionetno gledališče v Ljubljani. V Mestnem domu se bo vršila dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne otvoritvena predstava s predstavami: Prolog (po Fr. Pocciju prosto spisal dr. Ivan Lah) in Čarobne gosli (pravljica igra za lutke v osmih slikah z godbo, petjem in plesom. Po Pocciju priredil dr. Ivo Šor-

ll.) Lutke in dekoracije slikal Milan Klemenčič, zastor pa Ivan Vavpotič. »Geografsko društvo« se je ustanovilo na univerzi v Belgradu. Društvo ima dvojno nalogo: da pomaga geografskemu raziskovanju in poučevanju jugoslovanskih pokrajin in da geografsko vedo o teh deželah širi med ljudstvo. Društvo ho prirediti zato predavanja in bo izdajalo svoj časopis »Glasnik Geografskega Društva«. Redni člani bodo plačevali 20 dinarjev članarine izredni pa 12 dinarjev. Društvo ima svojo knjižnico. Ustanovni člani morajo plačati 500 dinarjev v gotovini ali vrednosti. Vsa društva in znanstveni zavodi se prosijo, da z Geografskim društvom zamenjuje svoje publikacije.

Iz stranke.

Društveni shod »Svobode« se bo vršil v nedeljo, dne 25. t. m. ob 10. dopoldne v Mahrovi šoli. Prosimo sodruge in sodružice, da se shoda zanesljivo udeležijo. Dnevni red je: Ustanovitev podružnice za Ljubljano in volitev delegatov za izredni občni zbor. Delegatje, ki bodo zastopali podružnico »Svobode« na izrednem občnem zboru dne 1. februarja, naj takol sporočijo, če hočejo isti dan nositi tudi gledališče, kjer se vrši delavska predstava, da se jim rezervira vstopnice. Naznanjamo tudi, da se lahko občnega zbora udeležijo tudi člani »Svobode« kot gostje.

Prva učna ura za stenografijo se bo vršila dne 21. t. m. ob 7. uri zvečer v Mahrovi šoli, v sobi politične organizacije. Sodrugi in sodružice, ki bodo obiskovali stenografski tečaj, naj se zanesljivo udeležijo te ure. Vpišejo se lahko tudi še drugi, ki imajo veselje. Pozneje se jih ne bo več sprejemalo.

Ruski kružok rabočih, naznanja vsem članom in članicam, da prične z rednim poukom v sredo, dne 21. t. m. točno ob polu 8. uri zvečer v Mahrovi hiši, li. nadstr. Redni pouk se bo vršil vsako sredo. Člani in članice naj prinesejo pisala in zvezke s seboi. Istotam se sprejema tudi nove člane.

Zveza oblačilne stroke za Slovenijo v Ljubljani priredi v soboto 24. t. m. veliko plesno zabavo z raznovrstnim vspeedom: srečolov, šaljiva ženitev, šaljiva pošta. Dostojne maske dobrodošle. Vstopnina v predprodaji 7 K pri blagajni 10 K, za člane 5 K. Vstopnice se dobe v predprodaji Selenburgova ulica 6/II. ter na dan prireditve pri blagajni. K obilni udeležbi vabi odbor.

Splošna železničarska organizacija skupina Zagorje priredi v delavskem domu v Trbovljah železničarsko veselico dne 31. januarja ob 7. uri zvečer in ne, kakor je bilo v listu pomotoma naznanjeno 1. febr. Občni zbor osrednjega društva živilskih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo se bo vršil v nedeljo, dne 1. februarja 1920 v Ljubljani. — Vsaka podružnica pošlje do sto in na vsakih nadaljnjih sto članov po enega delegata. Na dnevnem redu je tudi izprememba pravil.

Prireditve.

Protestni shod mesarjev. V Mestnem domu je bil v nedeljo dop. protestni shod mesarjev proti največjim odredbam vlade glede cen kožam in mesu. Mesarji so odločno protestirali proti uvoznim carinam na oblačila, proti izvozu živine ter zahtevali v svoji resoluciji: a) prosto trgovino kož, b) maksimalne cene za živo živino, c) zaprtje in strogo nadzorstvo med glede tihotapstva. Mesarji so se zelo pritoževali, da gospodarsko poginejo vsled prenizko uradno določenih cen mesu. — Radovedni smo, če so v soboto samovoljno podražili cene mesu. To so vam prave pijavke.

Krajevna skupina Cello »Društva zasebnega uradništva za Slovenijo« sklicuje svoj redni letni občni zbor na nedeljo, dne 25. prosinca 1920 dopoldne ob 10. uri. Zborovanje se vrši v hotelu »pri Kroni« v Cello (ne v »Narodnem domu«) s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo društvenih funkcionarjev. 2. Volitev novega odbora, preglednikov in zastopnikov za osrednji odbor. 3. Organizatorični razvoj slovenskega zasebnega uradništva. 4. Stališče zasebnega uradništva namram konsumnim organizacijam. 5. Službena pragmatika. 6. Pokojninski in bolniški zavarovanje. 7. Slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se vrši skupščina z istim dnevnim redom v sredo, dne 28. prosinca 1920 zvečer ob 7. uri v istem lokalu; ta zbor bo sklenjen ob vsake udeležbi.

Mariborski slovenski akademiki prirede 21. t. m. ob 20. pri v zvonih prostorih »Kazina« akademski ples. Vstopnina za osebo 20 K. Even-

tualni čistil dobiček le namenjen akademskemu podpornemu društvu v Ljubljani in v Zagrebu. — Odbor.

Iz Slovenije.

Kočevje.

Razmere pri našem premegokopu so vedno boljše. Nekaj paznik namreč si je priporil že toliko ugleda pri obratovodlu, da se na njegovo zahtevo odpusti vsakega poljubnega delavca, ker paznik zapretil, da takol zapusti službo, če se ne bi odslovilo delavca. Tu se dela brez parda na nobenega človeka ni, ki bi napravil samovoljnemu početlu konec. Opozorjamo torej tiste, ki so kompetentni, na to delstvo s pozivom, da napravilo stvari pravični konec.

Grilble pri Crnomlju.

Po več kot osmih letih odsotnosti se je vrnil v domovino g. dr. Niko Zupančič. Občina Grilble ga je na občinski seji dne 27. decembra 1919 imenovala častnim članom.

Selnica ob Dravi.

Tudi pri nas smo ustanovili krajevno politično organizacijo naše stranke, h kateri je pristopilo že mnogo članov. Shod, ki smo ga imeli pred nekaj dnevi in na katerem le poročal sodrug Kavčič, je prav lepo uspel. Sodrugi, kmetje in delavci le naprej in zmaga bo naša!

Ruše nad Mariborom.

Zopet brdica izguba v naših vrstah! Dne 6. t. m. je umrl v 60. letu starosti sodrug Franc Kavčič. Pokojnik je bil 26 let član naše organizacije. Umrl je vsled jetike te strahovite spremljevalke našega delavskega stanu. Pokojni sodrug je bil zelo priljubljen. Ohranimo ga v najboljšem spominu s tem, da se z vsem srcem posvetimo njegovemu započetemu delu za zmago naše delavske stvari.

Maribor.

»Katoliški list« »Straža«, ki se je menda učil prave dostojnosti pri svojih katoliških visliških bratcih na Ogrskem, se obregav naš list z očitkom, da smo še vedno nedostojni. Noa, ker vemo, da se gotovi ljudje radi »Napreja« in njeza vedno vedlega razširjenja zelo razburjalo, ima očiček blagohotno odpustčamo. Za dostojnost se ne bomo pulili pri ljudeh, ki izdajajo tako dostojne liste, kakor so »Večerni list«, »Straža« itd.

Guštanj.

Klerikalci se nikakor ne drže krika: Dajte boku, kar je božjega, bližnjemu pa, kar je njegovega. Primer! Tukašnji gerent, gostilničar, trafikant, mesar, mešetar in predsednik šolskega sveta — vse obenem — bi moral skrbeti za dobavo kurjave za Solo. Tega pa ni storil in naši otroci so morali cel mesec biti brez poka. Tako torej klerikalci skrbje za ljudsko izobrazbo! Kje le krivda, da se danes nimamo meščanske šole? Ali ne ravno pri klerikalcih, ki so imeli v Sloveniji vso moč v svojih rokah in je poverjenitvo za uk in bogočastje pripadalo klerik, stranki? Ko bomo socialisti imeli moč v rokah, bo ustanovitev šol za ljudsko izobrazbo naša prva skrb! Klerikalci torej namenoma lažejo, ko pravijo, da smo imeli ml vso moč v svojih rokah! Vsak pač dobro ve, da se ni premakniti nismo smeli, tako je divjal kapital, klerikalizem nad nami. Preganjali so nas in zapirali, to je resnica in nič drugega. Se nekat: Tukašnji župnik je nekoč kritiziral neizurjenost delavskih deklet v gospodinstvu, vsled česar se bale ne morejo poročiti. Omenjal je, kako raste število nezakonskih otrok in se zavzemal vsled tega za gospodinske šole. Kaj mislite delavci o načrtu župnikovega, ki pravi, da naj bi poslali naša dekleta za eno leto na kmete, da se priuče gospodinstvu in da bi tam obrabile svojo zadnjo obleko in obutev? Gospodu župniku povemo, da nam je znano, kako se drugod ustanavljajo razna kulturna društva, da pa tega dozdaj še nismo vedeli, da se taka društva ustanavljajo z nečedno strankarsko agitacijo, kakršno se uganja v »Večernem listu«.

»Večernemu listu« dopisuje nekdo, ki nesramno blati socialiste z namenom, na ta način pridobiti pristavev za JSZ. Udarja s polenom po delavskih zaupnikih, dobro vedo, če se ubije pastirja, da se tudi čreda razkropi. Dopisnik vprašuje (to je dobro!), če je res, da dobivajo zaupniki od tovarne 100 20 vinarjev za vsakega delavca, ki ga vedlo za nos. Zakaj si dopisnik ne upa tega (tudi ti)? Kako more tudi dopisnik na pod-

lagi vprašanja blatiti zaupnike? Ali ni taka agitacija za JSZ sramotna? Zakaj si ne upate pogledati nam naravnost v obraz? Povemo vam mi: Zato, ker se bojite kazni za lažljivo obrekovanje. Farizejstva ste se res dobro naučili, ker znate tako dobro izpraševati in streljati izza grma! Obiljubljamo, da vas mi obrikljivo vprašamo za — dokaze! Za sedaj na vprašamo le za ime dotičnega uradnika, ki je izrekel ono grdo laž, ker bi vas sicer morali imenovati lažnivca.

Rak.

Rak, latinski (cancer) je bolezen, katere se ljudje morda največ bojijo, še vse bolj kot največjih morilcev človeštva: tuberkuloze, srčne bolezni, bolezni na jetrih in pljučnice. To pa radi nevednosti občinstva, ker je težko spoznati raka v prvih početkih.

In ker je tedaj, ko je bolezen očividna, večinoma že postala neozdravljiva. Zdravniki so mnenja, da je treba zlasti podučiti občinstvo, da spozna raka že v prvih početkih, ko je še ozdravljiv, navaditi ljudi, da se ob prvem sumljivem znaku obrnejo k dobremu zdravniku in obveščati širše občinstvo, kako naj se ga varuje in zdravi. Statistični urad Združenih držav je za leto 1917. naštel 61.452 smrti vsled raka, 112.721 vsled pljučnice, 110.285 radi tuberkuloze, 115.337 radi srčne bolezni in 80.912 radi bolezni na jetrih. Iz tega se razvidi, da spada rak med najnevarnejše in najbolj razširjene bolezni. Umiranje radi raka raste za skoraj dva in pol od sto na leto. Ako se rak odkrije pravočasno, se smatra ozdravljivim. Žalibog je težko spoznati ga takol. Nasprotno drugim boleznim je rak v svojem prvem napadu navadno brez bolečin, in radi tega je tedaj,

ko se bolezen odkrije, mnogokrat že toliko napredoval, da je potrebna večja operacija in da je upanje na ozdravljenje znatno manjše, ako ne že izgubljeno. Druga nesrečna okoliščina je ta, da se bolnik, ko je spoznal, da ima raka, mnogokrat ne zateče k večjemu in vestnemu zdravniku. V kolikor le veda dognala, ni znana nikaka kal bolezni ali bakterij, ki bi povzročil raka v človeku ali živalih. Rak je bolezen ljudi v srednjih letih starosti. Niti en slučaj se ni dogljal, da bi zdravnik ali bolniška strežnica dobili raka od bolnikov niti po dolgih letih občevanja z ljudmi, ki trpe na raku. Drugo krivo mnenje je, da je rak — podedljiv. Pletenine telesa, mišic, žlez, kosti — so vse sestavljene od ogromnega števila drobnih celic, ki jih lahko primerjamo opekam v poslopju, in jih drži skupaj neka snov, ki jo smemo primerjati mavti. Ali celice telesa so

žive, zaporedoma rastejo in pomirajo v zmislu nekega naravnega zakona, katerega popolnoma še ne razumemo. Kakšenkrat te celice začnejo rasti in se razvijati na način, ki ni v skladu z navadnim redom. Tako se ustvarja, kakor bi se reklo, neka mala kolonija neposlušnih celic, izrastek v telesu, ki raste in se ne zdravo razvija. To se lahko godi na koži, v prsih, v želodcu, grlu ali v vsakem drugem delu telesa. Dostikrat se ta izrastek pojavlja v obliki trdega zrna, ki ga je lahko odkriti že ob tipanju in ga zdravnik lahko odstrani. Ako ta skupina ni takol odstranjena, raste nadalje in prodre v sosedne telesne pletenine. To prodiranje je ravno ono, ki označuje razliko med nedolžnimi izrastki kakor bradavicami in raki. Nazadnje se izrastek razvije v veliko maso, od katere se cepijo manjši deli. Ako se navadne celice cepijo od svoje pletenine in se znak-

nejo iz svojega mesta, umirajo. Rakeve celice pa imajo tako živlensko silo, da živijo še nadalje, in povzročajo nove rake. Rak se dostikrat začne razvijati, ako je bil kak del telesa dolgo in zaporedoma izpostavljen iritaciji ali pa v nedolžnih izrastkih, ali pa okoli njih ali pa vsled turorov. Dostikrat je rak nastal na ustnicah vsled opekline ali iritacije vsled slabih zob. Kitajci trpijo na raku v grlu, ker jedo svoj riž prevarak. Ženske so bolj podvržene raku. V starosti od 35 do 43 let trikrat več žensk umira za rakom kakor moških. Dolgotrajne rane in bradavice, ki očividno izpreminjajo svojo obliko, je treba takol odpraviti. Nikdo ni gotov pred rakom, niti se ne more reči, da bi bil raku posebno podvržen.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Šiška št. 22

prilporeča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči.

Točna postrežba in zmerne cene

I. jugoslov. zlatarska delavnica

A. Fuchs, Ljubljana,

Selenburgova ulica t. 6.

Kupujem staro zlato, srebro, kakor tudi briljante, demante po najvišjih dnevnih cenah. Priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. Popravila in nova dela se šujejo v lastni delavnici točno in solidno.

NOVO POHIŠTVO

za trgovino mešanega blaga

se prodaja.

Kje pove upravništvo. 98

Gospod, ki je na aveti večer v Zidanem mostu prenočeval, na sezglasi, ker se je njegov etni za smotke našel.

Šivalne stroje, rabljene, dobro ohranjene, njene in stojala kupuje po najvišji ceni (franko Ljubljana) Josip Petelin, Ljubljana.

Splošno mizarstvo

Pavla Nikolajeviča v Ljubljani,

Spodnja Šiška, Kamniška ul. 186, v lastni hiši

se prilporeča v napravo vsakovrstnih mizarških del. Tudi se dobi gotova sobna in kuhinjska oprava itd. Izvršitev solidna in po nizkih cenah. Prosim blagohotnih naročil. 91

F. & A. Uher, Ljubljana

špedicij-ko in komisijsko podjetje

Selenburgova ulica št. 4.

Veletrgovina

s premogom, drvini, šoto in raznim kurinim materijalom. Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor. Na drobno: Selenburg. ul. 12.

Zmerne cene!

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam, da je moja žena ozir. mati otrok Stefanija, Milana in Emerika, gospa

Suzana Dražil roj. Findeisen

po dolgi in mučni bolesni danes dokončala svojo živlensko pot.

Truplo se v sredo dne 21. januarja ob pol 2. uri popoldne prepelje iz hiše, Spod. Šiška, Kolodvorska cesta 56. na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo izročimo materi zemlji.

Vence hvaležno odklanjam — v dušah naših ohranimo pokojnici blag in prijazen spomin!
Ljubljana, 19. januarja 1920.

Štefan Dražil.

Zajčje kože

od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah

Ivan Smigovc, Soštanj,

izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože.

Drobiž (papirnati) mestne občine mariborske.

Ker je mestna občina mariborska naknadno položila zadostno kritje za papirni drobiž, ki ga je izdala, se ta drobiž prizna kot veljavno plačilno sredstvo, ki ga smejo sprejemati zlasti tudi državne in druge javne blagajnice. Občinstvo se pa opozarja, da je veljavnost drobiža omejena na okoliš mestne občine mariborske in da se mora drobiž potegniti iz prometa najkasneje 30. junija 1920.

Predsedstvo delegacije ministva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani,
dne 17. januarja 1920.

Delegat: dr. Šavnik s. r.

100

Krznarska moda 1920!

Nemoderni mufi, boe itd. se modernizirajo in izgotavljajo v najkrajšem času. V zalogi lastno izdelane garniture ter specijelno damske kožuhovinaste čepice.

Prevzamem vsakovrstne kože v stroj ter jih popolnoma izgotovim v najmodernejši garniture.

Ludovik Rot, krznar,
Gradišče 7, nasproti Dramskega gledališča.

„LJUDSKA TISKARNA“, DELNISKA DRUŽBA V LJUBLJANI.

Vabilo na subskripcijo delnic!

Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je z odlokom z dne 2. januarja 1920, št. 9172, dalo začasno dovoljenje za ustanovitev delniške družbe

„LJUDSKA TISKARNA“ V LJUBLJANI.

Namen družbe je zlasti, da ustanovi lastno tiskarno, potem da nakupuje ter upravlja tudi druga tiskarska podjetja in pridobiva obrtne pravice za tiskarski, litografski, knjigotiski in knjigoveški obrt.

Osnovna glavnica družbe znaša 1.000.000 kron, in je razdeljena v 5000 delnic po 200 kron, ki se glase na ime in bo radi kontinuitete delniški družbi pridržana pravica, da vsak prehod njenih delnic iz ene roke v drugo odobri.

Delnice se emitirajo po kurzu 200 kron komad in za vsak komad 5 kron več, da bodo tako ustanovni stroški kriti. Na subskribirane delnice odpadajočo glavnico bo na poziv pripravljalnega odbora plačati v gotovini pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani. Dodelitev delnic si pridrži pripravljalni odbor.

Subskripcijske pole se na razpolago pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani.

Subskripcija se zaključi 15. februarja 1920 ob 12. uri opoldne.

Ljubljana, meseca januarja 1920.

Pripravljalni odbor.